

Legal Alert

Ustawa o nadzorze nad rynkami finansowymi

Lipiec 2006

W dniu 21 lipca 2006 r. Sejm RP przyjął ustawę o nadzorze nad rynkami finansowymi („Ustawa”). Teraz trafi ona do Senatu. Rozpatrzenie projektu Ustawy jest już w programie ostatniego przedwakacyjnego posiedzenia Senatu (2-4 sierpnia 2006 r.). Można przewidywać, że Ustawa wejdzie w życie jesienią po podpisaniu jej przez prezydenta. Ma ona bowiem wyjątkowo krótkie, tylko dwutygodniowe *vacatio legis*. Natomiast przepisy Ustawy dotyczące objęcia nadzorem sektora bankowego wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

Celem Ustawy jest dokonanie organizacyjnej integracji organów nadzoru nad rynkiem finansowym i tym samym wprowadzenie „nadzoru zintegrowanego” nad tym rynkiem.

Zgodnie z koncepcją Ustawy docelowo nadzór nad całym rynkiem finansowym będzie sprawowany przez utworzony w tym celu kolegialny organ – Komisję Nadzoru Finansowego („Komisja”), która przejmie kompetencje Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych („KNUiFE”), Komisji Papierów Wartościowych i Giełd („KPWiG”), a z dniem 1 stycznia 2008 r. - Komisji Nadzoru Bankowego („KNB”).

Proces budowy zintegrowanego nadzoru będzie odbywał się dwuetapowo. W pierwszym etapie Komisja Nadzoru Finansowego przejmie kompetencje KNUiFE i KPWiG. W związku z nakładaniem się zadań Komisja przejmie też kompetencje dotychczasowego Rzecznika Ubezpieczonych. W drugim etapie od dnia 1 stycznia 2008 r. Komisja przejmie również kompetencje KNB (przy czym już w pierwszym etapie Przewodniczący Komisji przejmie przewodnictwo w KNB), co zakończy proces budowy zintegrowanej instytucji nadzoru nad rynkiem finansowym.

W rezultacie wejścia w życie ustawy, Komisja przejmie nadzór nad firmami ubezpieczeniowymi, funduszami emerytalnymi i inwestycyjnymi, spółkami giełdowymi, biurami maklerskimi oraz bankami (od 1 stycznia 2008), a wyżej wymienione dotychczasowe organy przestaną istnieć jako odrębne instytucje.

Zakres przedmiotowy Ustawy

Zakres nadzoru

Nadzór finansowy będzie obejmował nadzór bankowy, emerytalny, ubezpieczeniowy, nadzór nad rynkiem kapitałowym, nadzór nad instytucjami pieniądza elektronicznego oraz nadzór uzupełniający sprawowany zgodnie z przepisami właściwych ustaw.

Należy podkreślić, że kompetencje tworzonej Komisji nie zostaną rozszerzone ponad te, które przysługiwały likwidowanym organom nadzoru. Otóż nadzór zintegrowany w zakresie poszczególnych segmentów rynku finansowego będzie sprawowany zgodnie z przepisami ustaw regulujących nadzór nad tymi sektorami, na zasadach, w sposób i przy zastosowaniu określonych w nich instrumentów.

Zadania Komisji

Katalog zadań Komisji nie jest zamknięty, Ustawa zalicza do nich:

- sprawowanie nadzoru nad rynkiem finansowym
- podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego
- podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności
- podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego
- udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym

- stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygnięcia sporów między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności sporów wynikających ze stosunków umownych między podmiotami podlegającymi nadzorowi Komisji a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami

Skład Komisji oraz nadzór nad jej działalnością

W skład Komisji będzie wchodzić 7 osób: Przewodniczący, dwóch zastępców Przewodniczącego i czterech członków, wśród których znajdują się:

- minister właściwy do spraw instytucji finansowych albo jego przedstawiciel
- minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego albo jego przedstawiciel
- Prezes Narodowego Banku Polskiego albo delegowany przez niego wiceprezes Narodowego Banku Polskiego
- przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji będzie powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na pięcioletnią kadencję.

Komisja i Przewodniczący Komisji w związku z wykonywaniem swoich zadań będą obsługiwani przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Nadzór nad działalnością Komisji będzie sprawowany przez Prezesa Rady Ministrów, któremu Komisja przedstawi coroczne sprawozdanie ze swojej działalności. Należy wskazać, że nadzór Prezesa Rady Ministrów przejawia się również w ustawowo zagwarantowanym wpływie na:

- obsadę stanowisk kierowniczych w Komisji Nadzoru Finansowego (powoływanie i odwoływanie Przewodniczącego Komisji oraz jego Zastępców)
- strukturę organizacyjną Urzędu Komisji (nadanie statutu) oraz
- sposób wynagradzania członków Komisji i pracowników Urzędu Komisji (delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia określającego sposób wynagradzania Przewodniczącego Komisji, zastępców Przewodniczącego oraz pracowników Urzędu Komisji)

Uprawnienia Przewodniczącego Komisji dotyczące uczestnictwa w postępowaniach cywilnych oraz karnych

Przewodniczącemu Komisji będą przysługiwały uprawnienia prokuratorskie w sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych

z uczestnictwem na rynku bankowym, emerytalnym, ubezpieczeniowym lub kapitałowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tych rynkach. W zakresie postępowań karnych, Przewodniczący Komisji będzie posiadał uprawnienia pokrzywdzonego. Należy dodać, że analogiczne regulacje są obecnie zawarte w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Sąd polubowny

Przy Komisji Nadzoru Finansowego ma działać sąd polubowny. Ma on rozstrzygać spory między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności spory wynikające ze stosunków umownych.

Finansowanie nadzoru

Wydatki stanowiące koszty działalności Komisji i Urzędu Komisji, w tym wynagrodzenia, będą pokrywane z wpłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane. W pokrywaniu kosztów nadzoru będą partycypować również banki, na zasadach analogicznych do wpłat zakładów ubezpieczeń czy funduszy emerytalnych. Należy podkreślić, że przedmiotowe regulacje projektu zmieniają dotychczasowe zasady finansowania nadzoru bankowego, którego koszty są obecnie pokrywane przez NBP.

Zmiany w przepisach obowiązujących

Oprócz zmian dotychczasowych zasad finansowania nadzoru bankowego, większość zmian stanowią zmiany o charakterze precyzującym, które polegają na zastąpieniu nazw obecnych organów nadzoru nad poszczególnymi sektorami rynku finansowego nazwą nowego organu - Komisja Nadzoru Finansowego.

Kontakt:

Przemysław Cichulski
 przemyslaw.cichulski@wierzbowski.pl
 + 48 22 50 50 754